

A Comparison of Emotional Intelligence and Test Anxiety in Male and Female Students

Hamze abkari daghi^{*1}, Maryam bakhshi²

1.Department of Psychology, Faculty of Humanities, Islamic Azad University, Azadshahr Branch, Azadshahr, Iran

2.M.A. in Family Counseling, Primary School Teacher, Golestan Department of Education, Gorgan, Iran

Abstract

Background and Prepose: The aim of this study was to compare emotional intelligence and test anxiety between male and female students .

Method: This was a causal-comparative study. The statistical population consisted of all upper primary school students (grades 4, 5, and 6) in the city of Gorgan during the 2025–2026 academic year, totaling 18,387 students (9,292 boys and 9,095 girls). Based on the population size and using the Krejcie and Morgan table, a sample size of 380 students was estimated and selected via cluster sampling. Data collection instruments included the Schutte Emotional Intelligence Scale (1998) and the Sarason Test Anxiety Scale (1957). Data analysis involved descriptive statistics (mean and standard deviation), while inferential statistics—specifically the t-test—were used to compare variables between the two independent groups .

Results: The results indicated no significant difference in emotional intelligence between male and female students; however, a significant difference was found regarding test anxiety ($p < 0.01$).

Conclusion: Given the observed difference—specifically the higher levels of test anxiety among girls—it is recommended that the Department of Education implement strategies to reduce test anxiety among female students in schools.

Article Info

Keywords :

Emotional intelligence, test anxiety, students

Received: 2026/09/22

Accepted: 2026/10/02

Available: 2026/10/12

Author Address: Hamze abkari daghi, Department of Psychology, Faculty of Humanities, Islamic Azad University, Azadshahr Branch, Azadshahr, Iran

Author E-mail: akbarih1355@gmail.com

مقایسه هوش هیجانی و اضطراب امتحان دانش آموزان دختر و پسر

حمزه اکبری داغی^{۱*}، مریم بخشی^۲

۱. گروه روان شناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد آزادشهر، آزادشهر، ایران

۲. کارشناس ارشد مشاوره خانواده، آموزگار ابتدایی، آموزش و پرورش گلستان، گرگان، ایران

هدف: هدف از این تحقیق مقایسه هوش هیجانی و اضطراب امتحان دانش آموزان دختر و پسر بود.

روش: این تحقیق از نوع علی مقایسه ای و جامعه آماری این تحقیق شامل کلیه دانش آموزان دوره دوم مقطع ابتدایی (پایه چهارم، پنجم و ششم) شهر گرگان در سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۵ بود که ۱۸۳۸۷ نفر (۹۲۹۲ نفر پسر و ۹۰۹۵ نفر دختر) بودند. با توجه به حجم جامعه آماری و بوسیله جدول کرجسی و مورگان حجم نمونه آماری ۳۸۰ نفر برآورد شد که به روش خوشه ای انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده ها پرسشنامه هوش هیجانی شات (۱۹۹۸) و پرسشنامه اضطراب امتحان ساراسون (۱۹۵۷) بود. به منظور تجزیه و تحلیل داده ها از شاخص های آمار توصیفی شامل میانگین و انحراف معیار و در بخش آمار استنباطی برای مقایسه متغیرها بین دو گروه مستقل از آزمون t استفاده شد.

یافته ها: نتایج نشان داد بین هوش هیجانی دانش آموزان پسر و دختر تفاوت معناداری وجود ندارد. بین اضطراب امتحان دانش آموزان پسر و دختر تفاوت معناداری وجود دارد ($p < 0/01$).

نتیجه گیری: با توجه به تفاوت اضطراب امتحان در دانش آموزان دختر و پسر و اضطراب امتحان بیشتر دختران پیشنهاد می شود که آموزش و پرورش راهکارهای لازم جهت کاهش اضطراب امتحان دختران در مدارس را مورد توجه قرار دهد.

چکیده

مشخصات مقاله

تاریخ دریافت مقاله : ۱۴۰۵/۰۶/۳۱

تاریخ پذیرش : ۱۴۰۵/۰۷/۱۰

تاریخ انتشار : ۱۴۰۵/۰۷/۲۰

کلیدواژه ها:

هوش هیجانی، اضطراب امتحان، دانش آموزان

* نویسنده مسئول : حمزه اکبری، گروه روان شناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد آزادشهر، آزادشهر، ایران

رایانامه : akbarih1355@gmail.com

مقدمه

آغاز پژوهش های جدی درباره اضطراب امتحان دانش آموزان را می توان به پژوهش ساراسون و مندler^۱ (۱۹۵۲، ۱۹۷۳ و ۱۹۸۰) ارجاع داد. ساراسون (۱۹۶۱) نشان داد که اضطراب امتحان وضعیتی است که در آن دانش آموز هرچند مواد درسی را می داند، اما در موقعیت امتحان، قادر به بیان و عرضه معلومات خود نیست. اضطراب امتحان با نشانه های جسمانی و شناختی همراه است و با افزایش پایه های تحصیلی، بر میزان اضطراب امتحان دانش آموزان افزوده می شود (وکیلی و همکاران، ۱۳۸۸). اضطراب امتحان شامل تجربیات و احساسات ناخوشایند عاطفی و نگرانی یا تشویش در موقعیت هایی است که شخص احساس می کند کارکرد وی مورد ارزشیابی قرار می گیرد. هم چنین اضطراب امتحان به حالتی اشاره دارد که شخص را درباره توانایی هایش در انجام یک وظیفه دچار ترس می کند و پیامد آن کاهش توان مقابل به موقعیت هایی مانند موقعیت امتحان است (چراغیان و همکاران، ۱۳۸۷).

زیدner^۲ (۱۹۸۸) بیان نمود اضطراب امتحان با خودانگاری و تردید درباره توانایی های خود مشخص می شود و اغلب به ارزیابی شناختی منفی، نداشتن تمرکز حواس، واکنش های فیزیولوژیک نامطلوب و افت عملکرد تحصیلی فرد منجر می شود و نقش مخرب و بازدارنده ای در سلامت روانی دانش آموزان ایفا می کند (سپهریان و رضایی، ۱۳۸۹). مک دونالد^۳ معتقد است که اضطراب امتحان در بین دانش آموزان و دانشجویان معمول می باشد و به عنوان یک مشکل اساسی تلقی می گردد (معدلی و غضنفری حسام آبادی، ۱۳۸۴). دانش آموزانی که دارای نمرات بالای اضطراب امتحان هستند، تنها با دیدن چند سؤال اول، در مورد کل امتحان قضاوت عجولانه ای دارند؛ در حالی که دانش آموزان دارای اضطراب امتحان پایین، قضاوت را تا آخر امتحان به تعویق می اندازند (موسوی، حق شناس، علیشاهی و نجمی، ۱۳۸۷). اضطراب امتحان به عنوان یک پدیده آموزشی متداول، رابطه تنگاتنگی با کارکرد و پیشرفت تحصیلی و حتی کارکرد آتی میلیون ها دانش آموز و دانشجو دارد (اکبری بورنگ و امین یزدی، ۱۳۸۸). اضطراب امتحان، از مسائل شایع در بین اشخاص، بخصوص دانش آموزان است. این استرس به شکل های گوناگون در اشخاص جلوه می کند. بالا رفتن ضربان قلب، سردی انگشتان و افت فشار خون از عوارض فیزیکی و ظاهری اضطراب امتحان است (معدلی و غضنفری حسام آبادی، ۱۳۸۴).

امروزه هوش هیجانی به عنوان جدیدترین تحول در زمینه فهم رابطه بین تفکر و هیجان در حوزه های مختلف علم مشاوره مورد توجه قرار گرفته است. تاکنون پژوهش های زیادی در رابطه با هوش هیجانی صورت گرفته است که بیانگر نقش هوش هیجانی و مولفه های آن در جنبه های مختلف زندگی افراد همچون پیشرفت تحصیلی، آموزش، مشاغل، ازدواج، رشد فردی و روابط اجتماعی می باشد. بار-اون و پارکر (۲۰۰۰) هوش هیجانی را بیانگر ابعاد هیجانی، شخصیتی و اجتماعی هوش می دانند که اغلب برای فعالیت های روزمره مهمتر و برجسته تر از ابعاد شناختی هوش مورد توجه قرار گرفته است (مکتبی و همکاران، ۱۳۹۵). از نظر گلن، هوش هیجانی ترکیبی از مهارت هاست که به توانایی فرد در اداره و نظارت بر احساسات خود و همچنین حالت های احساسی دیگران مربوط است (یوسفی دوگوری و عموپور، ۱۳۹۸).

در واقع، توانایی شخص برای سازگاری و انطباق با زندگی به کنش های یکپارچه ظرفیت های هیجانی و عقلانی او بستگی دارد. موفقیت در زندگی به توانایی شخص برای استدلال در مورد تجربیات هیجانی اش و سایر اطلاعات دارای بار عاطفی و ارائه ی پاسخ به شیوه های سازگارانه از لحاظ هیجانی نسبت به استنباط های ملهم از استدلال در باره ی موفقیت، گذشته و آینده وابسته است (سالوی و می یو، ۲۰۰۰). همچنین، اشخاص بایستی از توانایی ارزیابی هیجان های دیگران نیز برخوردار باشند. مردم در توانایی ادراک واقعی، فهم و هم حسی با هیجان های دیگران دارای تفاوت های شخصی هستند (بیوک^۴، ۱۹۸۴) و اشخاصی که بتوانند به خوبی از عهده این کار برآیند، احتمال دارد بهتر بتوانند نسبت به محیط اجتماعی خود پاسخ داده و یک شبکه حمایت اجتماعی^۵ ایجاد نمایند (همان منبع). گوهم^۶ و کلور (۲۰۰۲، ۲۰۰۰) به نقل از گوهم (۲۰۰۳) در مرور خود از مقیاس های هیجان، سه زمینه مربوط به تفاوت های شخصی را جهت تعدیل پردازش اطلاعات^۷ مرتبط با هیجان؛ وضوح^۸، توجه^۹ و شدت^{۱۰} ذکر می کنند. بنابراین، وجود یک چارچوب نظری مبتنی بر تعیین کننده های هیجانی سازگاری اجتماعی در رشد رویکردهای آموزشی^{۱۱} و بالینی^{۱۲} سودمند می باشد (پلی تری^{۱۳}، ۲۰۰۲).

میری و اکبری بورنگ (۱۳۸۶) بین تمامی مولفه های هوش هیجانی و اضطراب امتحان رابطه ی معنادار پیدا کردند. اضطراب امتحان الگوهای آزاردهنده ی معینی از انگیزش، کنارآمدن و راهبردهای انجام تکلیف را که در یادگیری و عملکرد دخالت می کند ارائه می دهد. در اغلب اوقات

8 -Clarity

9 -Attention

10 -Intensity

11 -Educational

12 -Clinical

13 -Pellitteri

1- Sarafon, Mendler

2 - zidner

3 - Mac donald

4 -Buck

5 -Social support network

6 -Gohm

7 -Information

است. شات و همکاران با استفاده از تحلیل عامل و تحلیل مولفه های اصلی پاسخ ۳۱۶ آزمودنی به ۶۲ ماده و مقیاسی که بر مبنای این مدل ساخته بودند چهار عامل به دست آوردند.

عامل اول: تنظیم هیجان^۲ به معنای توانایی مواجهه سازگارانه با هیجانات مخالف یا منفی با استفاده از شیوه های خودتنظیمی که شدت یا طول مدت حالات چنین هیجاناتی را بهبود بخشیده و نیز قابلیت ایجاد شرایط لذت بخش برای سایر اشخاص و پنهان کردن هیجانات منفی خود به منظور اجتناب از آسیب رساندن به احساسات شخصی دیگران را در بر می گیرد.

عامل دوم: ارزیابی و ابزار هیجان^۳ به مفهوم توانایی تشخیص و فهم هیجانات خویشتن و سایر اشخاص براساس سرنخ های موقعیتی و بیانی که معانی هیجانی آن ها با توافق فرهنگی همراه است.

عامل سوم: بهره برداری از هیجان^۴ که شامل توانایی استفاده از اطلاعات هیجانی در تفکر، عمل و مساله گشایی است (سالووی و مایر، ۱۹۹۰).

برای نمره گذاری پرسشنامه باید از مقیاس لیکرت ۵ درجه ای استفاده کنید. به گزینه های کاملاً نادرست= نمره ۱، نادرست=۲، تاحدی درست=۳، درست=۴ و گزینه کاملاً درست=۵ بدهید.

در ایران هنجاریابی این تست به وسیله خسرو جاوید (۱۳۸۱) صورت گرفته است. خسرو جاوید پژوهش خود را بر روی ۲۳۴ دانش پژوه دختر و پسر مقطع راهنمایی شهر تهران و با اجرای فرم ۳۳ ماده ای این مقیاس به انجام رسانید. پایایی مقیاس هوش هیجانی کل بر مبنای آلفای درونی ۰/۸۱ بدست آمد. تحلیل عامل مقیاس با استفاده از روش تحلیل مولفه های اصلی، سه عامل تنظیم هیجان (آلفای ۰/۸۱)، ارزیابی و ابزار هیجان (آلفای ۰/۶۷) و بهره برداری از هیجان (آلفای ۰/۵۰) را نشان داد. هوش هیجانی کل در این پژوهش با سه مقیاس خود به ترتیب ۰/۸۰، ۰/۷۴ و ۰/۶۹ همبستگی نشان داد که همگی در سطح ($p < 0.01$) معنادار بودند. پایایی مقیاس هوش هیجانی کل در این پژوهش با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۷۷ محاسبه شد.

پرسشنامه اضطراب امتحان ساراسون (۱۹۵۷): این پرسشنامه دارای ۳۷ گویه است که باید در مدت ۱۰ الی ۱۵ دقیقه به صورت "بلی و خیر" به آن پاسخ داده شود. هر چه نمره شخص در این پرسشنامه بالاتر باشد نشان دهنده اضطراب امتحان بیشتر است. با توجه به مشخصات روانسنجی مناسب و وجود نمرات برش استاندارد برای این پرسشنامه، استفاده از آن در سنجش اضطراب امتحان بسیار مناسب است.

نتایج عملکرد ضعیف، منجر به اضطراب بیشتر می شود. بدین ترتیب چرخه ی خطرناکی به وجود می آید که اضطراب را افزایش می دهد و عملکرد را بدتر می کند (گوئز، یرگل، زیدنر و شلیر^۱، ۲۰۰۸؛ به نقل از شهنی نیلاق، مجیدی و حقیقی، ۱۳۹۱).

بنابراین، با توجه به مطالب فوق و با توجه به اینکه تا کنون مطالعه ای به ارزیابی مقایسه ی هوش هیجانی و اضطراب امتحان در دانش آموزان دختر و پسر نپرداخته است این پژوهش مقایسه ی بین این دو متغیر در دانش آموزان دختر و پسر را ارزیابی خواهد نمود. به عبارتی، پژوهش حاضر در پی پاسخگویی به این سوال اساسی است که آیا بین هوش هیجانی و اضطراب امتحان دانش آموزان دختر و پسر تفاوت معناداری وجود دارد؟

روش

روش این تحقیق از نوع علی مقایسه ای است و به بررسی تفاوت هوش هیجانی و اضطراب امتحان بین دانش آموزان دختر و پسر می پردازد. جامعه آماری این تحقیق شامل کلیه دانش آموزان دوره دوم مقطع ابتدایی (پایه چهارم، پنجم و ششم) شهر گرگان در سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۵ می باشد که ۱۸۳۸۷ نفر (۹۲۹۲ نفر پسر و ۹۰۹۵ نفر دختر) بود. با توجه به حجم جامعه آماری و بوسیله جدول کرجسی و مورگان حجم نمونه آماری ۳۸۰ نفر برآورد شد که به روش خوشه ای انتخاب شدند. جهت گردآوری اطلاعات در این تحقیق از روش کتابخانه ای شامل استفاده از کتب، مقالات معتبر و اینترنت و از روش میدانی شامل پرسشنامه استفاده شد. ابزار گردآوری داده ها پرسشنامه هوش هیجانی شات (۱۹۹۸) و پرسشنامه اضطراب امتحان ساراسون (۱۹۵۷) بود. به منظور تجزیه و تحلیل داده ها از شاخص های آمار توصیفی شامل میانگین و انحراف معیار و در بخش آمار استنباطی برای مقایسه متغیرها بین دو گروه مستقل از آزمون t استفاده شد. ملاک های ورود عبارتند از دانش آموز دوره ی دوم مقطع ابتدایی (پایه چهارم، پنجم و ششم)، عدم ابتلا به بیماری های جسمانی مزمن؛ عدم مصرف داروها بطوری که در روند درمان تداخل ایجاد کند؛ عدم معلولیت. همچنین ملاک های خروج از مطالعه عدم همکاری دانش آموزان در حین مطالعه؛ ابتلا به بیماری جسمانی و روانی در حین مطالعه؛ غیبت بیش از سه جلسه در روند درمان.

ابزار پژوهش

پرسشنامه هوش هیجانی شات (۱۹۹۸): این پرسشنامه توسط شات و همکاران در سال ۱۹۹۸ براساس مدل نظری هوش هیجانی سالووی و مایر (۱۹۹۰) و برای سنجش هوش هیجانی نوجوانان ساخته شده

برای نمره گذاری پرسشنامه اضطراب امتحان ساراسون باید به جواب خیر برای سوالات ۳- ۱۵- ۲۶- ۲۷- ۲۹- ۳۳ نمره ۱ بدهید. همچنین برای هر جواب بلی به سایر سوالات نیز باید یک نمره بدهید. پس از جمع کردن نمرات، نمره اضطراب امتحان شخص بدست میاید. نمره بیشتر نشانگر اضطراب امتحان بیشتر است و شخص با توجه به نمره کسب شده در یکی از این سه طبقه قرار می گیرد:

اضطراب خفیف: نمره ۱۲ و پایین تر

اضطراب متوسط: نمره ۱۳ تا ۲۰
اضطراب شدید: نمره ۲۱ و بالاتر

روایی و پایایی این پرسشنامه در مطالعات متعددی سنجیده شده و با ضریب آلفا کرونباخ ۰/۸۸ و همسانی درونی ۰/۹۵ و روایی معیار برابر ۰/۷۲ به دست آمده است که در مجموع قابل قبول می باشد (به نقل از بیابانگرد، ۲۰۰۷). پایایی مقیاس اضطراب امتحان در این پژوهش با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۷۴ بدست آمد.

یافته ها

میانگین و انحراف معیار نمرات هوش هیجانی و اضطراب امتحان دانش آموزان

جدول ۱: میانگین و انحراف معیار نمرات هوش هیجانی و اضطراب امتحان دانش آموزان

جنسیت	میانگین	انحراف معیار
پسر	۵۰/۲۱	۲۰/۱۲
دختر	۵۱/۰۳	۲۱/۶۴
پسر	۳۹/۲۱	۱۸/۱۲
دختر	۴۱/۰۳	۲۰/۱۱
پسر	۳۹/۱۲	۱۷/۸۴
دختر	۴۱/۵۴	۱۸/۳۶
پسر	۲۶/۱۲	۱۵/۱۲
دختر	۲۳/۸۵	۲۸/۶۳
پسر	۱۵۴/۶۶	۳۱/۲۱
دختر	۱۵۷/۴۵	۳۸/۹۷
پسر	۱۲/۲۲	۵/۶۳
دختر	۱۷/۲۴	۷/۴۵

جدول ۱ میانگین و انحراف معیار نمرات هوش هیجانی و اضطراب امتحان دانش آموزان را نشان می دهد. برطبق جدول میانگین هوش هیجانی دختران ۱۵۷/۴۵ و میانگین هوش هیجانی پسران برابر

۱۵۴/۶۶ می باشد. میانگین اضطراب امتحان دختران ۱۷/۲۴ و اضطراب امتحان پسران ۱۲/۲۲ بود.

جدول ۲: آزمون t بین گروه های مستقل برای تعیین تفاوت میانگین نمرات هوش هیجانی دانش آموزان پسر و دختر

	جنسیت	تفاوت میانگین	درجه آزادی	t	F	p
تنظیم هیجان	پسر	-۰/۸۲	۳۷۸	-۰/۱۲۲	۰/۲۲۶	۰/۸۸۹
	دختر					
ارزیابی از هیجانات	پسر	-۱/۸۲	۳۷۸	-۰/۳۲۶	۰/۶۳۲	۰/۷۷۱
	دختر					
مهارت های اجتماعی	پسر	-۲/۴۲	۳۷۸	-۰/۶۷۲	۱/۲۸۸	۰/۴۳۵
	دختر					
کاربرد هیجانات	پسر	۲/۲۷	۳۷۸	۰/۷۹۵	۱/۸۶۵	۰/۲۳۶
	دختر					
هوش هیجانی کل	پسر	-۲/۷۹	۳۷۸	-۰/۶۵۲	۱/۸۹۵	۰/۲۱۵
	دختر					

نتایج جدول ۲ نشان می دهد، اختلاف میانگین نمرات هوش هیجانی دانش آموزان پسر و دختر با توجه به اینکه سطح معناداری های محاسبه شده بزرگتر از ۰/۰۵ می باشد، معنادار نیست. بنابراین فرضیه تحقیق

مبنی بر وجود تفاوت بین هوش هیجانی دانش آموزان پسر و دختر رد می شود و می توان گفت بین هوش هیجانی دانش آموزان پسر و دختر تفاوتی وجود ندارد و از نظر هوش هیجانی در یک سطح می باشند.

جدول ۳: آزمون t بین گروه های مستقل برای تعیین تفاوت میانگین نمرات هوش هیجانی دانش آموزان پسر و دختر

	جنسیت	تفاوت میانگین	درجه آزادی	t	F	p
تنظیم هیجان	پسر	-۵/۰۲	۳۷۸	-۵/۸۵۲	۶/۶۳۶	۰/۰۰۰
	دختر					

نتایج جدول ۳ نشان می دهد، اختلاف میانگین نمرات اضطراب امتحان دانش آموزان پسر و دختر با توجه به اینکه سطح معناداری های محاسبه شده کوچکتر از ۰/۰۵ می باشد، معنادار است. بنابراین فرضیه تحقیق مبنی بر وجود تفاوت بین اضطراب امتحان دانش آموزان پسر و دختر تایید می شود و می توان بیان نمود که دانش آموزان دختر اضطراب امتحان بالاتری نسبت به دانش آموزان پسر دارند.

بحث و نتیجه گیری

نتایج حاصل از بررسی فرضیه اول نشان داد بین هوش هیجانی دانش آموزان دختر و پسر تفاوت معناداری وجود ندارد ($P > ۰/۰۵$). این یافته با یافته های قانیدی و همکاران (۱۳۸۹)، محمد خانی و همکاران (۱۳۸۸)، نصیر و مسرور (۲۰۱۰)، اخلاقی نیا و قوام (۱۳۹۴) و پتریدس و فورنهام (۲۰۰۰) مبنی بر عدم اختلاف هوش هیجانی دختران و پسران هم خوانی دارد.

در حالی که طبق برخی پژوهش ها، نمی توان تفاوتی میان هوش دختران و پسران قائل شد، برخی دیگر از پژوهش ها عنوان می کنند نمره کلی هوش هیجانی EQ دختران بالاتر از پسران است و با افزایش سن دختران، توانایی های انعطاف پذیری و کنترل تکانه از هوش هیجانی آنها ارتقا می یابد؛ این در حالیست که در پسران با بالا رفتن سطح تحصیلات، مهارت های خودشکوفایی و استقلال از هوش هیجانی آنها افزایش می یابد. دلیل این تفاوت ها می تواند متفاوت بودن آداب و فرهنگ هر منطقه و متفاوت بودن جوامع مورد بررسی باشد (بهرامی و همکاران، ۱۳۹۶). همچنین نتایج نشان داد بین اضطراب امتحان دانش آموزان دختر و پسر تفاوت معناداری وجود دارد ($p < ۰/۰۵$). این یافته با نتایج اکبری بورنگ و امین یزدی (۱۳۸۸)، لشکری پور و همکاران (۱۳۸۶)، ایزدی (۱۳۸۳)، رودسری (۱۳۷۹)، مهرابی زاده هنرمند و همکاران (۱۳۷۹)، هانگ و کارستنسون (۲۰۰۲)، پینتریج (۲۰۰۲)، میلناتو (۲۰۰۲)، دی ماریا و دی ناوو (۱۹۹۰) و بالی لاشک به نقل از

پورگنابادی (۱۳۸۷) کهنشان دادند دختران اضطراب امتحان بیشتری از پسران دارند هماهنگ می باشد.

در تایید این فرضیه همانطور که لو و لو (۱۹۹۲) معتقدند که انتظارات نامعقول و بیش از توان دانش آموزان می تواند در آنان ایجاد اضطراب کند. محققان مختلفی همچون کراندل (۱۹۶۹)، استاین و بیلی (۱۹۷۳۹)، پارسنز (۱۹۸۲)؛ به نقل از سموعی، (۱۳۸۰) عنوان نمودند که انتظارات پسران در حوزه های مختلف موفقیت بیش از انتظارات دختران حتی وقتی عملکرد گذشته پسران با دختران برابر یا کمتر است. دختران می توان هم به عوامل ژنتیکی و هم به عوامل محیطی اشاره کرد. شاید بتوان فراوانی کمتر اضطراب امتحان در پسران را ناشی از حساسیت کمتر آنان نسبت به تحصیل و رقابت تحصیلی و تمایل بیشتر آنان برای اشتغال دانست. اما دلیل این تفاوت جنسیتی در اضطراب، به خوبی با نقش پذیری جنسیتی تبیین می شود زیرا دختران به پذیرش اضطراب و قبول آن به عنوان یک ویژگی زنانه تشویق می شوند در حالی که پسران در مورد پذیرش اضطراب با حالت تدافعی برخورد می کنند؛ زیرا آن را تهدیدی برای احساس مردانگی خود به حساب می آورند (بست و استانفورد، ۱۹۸۳، مواندا، ۱۹۹۳، به نقل از بیابانگرد، ۱۳۷۸).

موازین اخلاقی

به منظور رعایت اصول و معیار های اخلاق حرفه ای از آزمودنی هایی استفاده شد که آگاهانه و داوطلبانه تمایل به شرکت در آزمون و تکمیل پرسشنامه را داشتند. همچنین محرمانه بودن اطلاعات برای آزمودنی ها توضیح داده شد.

منابع

اخلاقی نیا، پروین، قوام، ملتفت، (۱۳۹۴)، ارتباط بین هوش هیجانی و امید به تحصیل با اضطراب امتحان دانش پژوهان دوره دوم متوسطه شهر لنده، کنفرانس بین المللی روانشناسی و مشاوره (الش ها و فرایندها)، کد مقاله: ۱۳۶۲-ICPC (R2).

اکبری بورتنگ، محمد و امین یزدی، سیدامیر، (۱۳۸۸)، باورهای خودکارآمدی و اضطراب امتحان در دانشجویان دانشگاه های آزاد خراسان جنوبی، افق دانش، فصلنامه دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گناباد، ۱۵، ۳.

بهرامی، نصرت، نجفوند دریکوندی، سلمان، بهرامی، سمیه، (۱۳۹۶)، بررسی مقایسه ای هوش هیجانی دانشجویان دختر و پسر دانشگاه علوم پزشکی دزفول، فصلنامه علمی-پژوهشی توسعه آموزش جندی شاپور، ۸، ۲، ۱۵۰-۱۵۸.

پور گنابادی، حسین، (۱۳۸۷)، بررسی مقایسه ای باور هوشی و باور خودکارآمدی دانش آموزان پیش دانشگاهی با عملکرد تحصیلی بالا و

پایین، پایان نامه کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، بیرجند: دانشگاه آزاد اسلامی واحد بیرجند.

چراغیان، بهمن، فریدونی مقدم، مالک، برازپردنجانی، شهرام و باورصاد، نفیسه، (۱۳۸۷)، بررسی اضطراب امتحان و ارتباط آن با عملکرد تحصیلی در دانشجویان پرستاری، دانش و تندرستی، ۳، ۳ و ۴.

حسینی نسب، سید داوود و رامشه، سید محمد حسین، (۱۳۷۹)، ارزیابی ارتباط بین مولفه های یادگیری خودنظم داده شده با هوش، مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز، ۱، ۱۶، ۸۵-۶۹. رحیمی، فاطمه، (۱۳۷۹)، بررسی علل اضطراب دانش پژوهان دوره متوسطه و پیش دانشگاهی (دختر و پسر) شهرستان شهرضا در سال تحصیلی ۷۸-۷۹، طرح پژوهشی کاربرد، مرکز تحقیقات علوم رفتاری. سپهریان، فیروز و رضایی، زمانه، (۱۳۸۹)، میزان شیوع اضطراب امتحان و تأثیر مقابله درمانگری بر کاهش میزان آن و افزایش عملکرد تحصیلی دانش پژوهان دختر دبیرستان، دانش و پژوهش در علوم تربیتی - برنامه ریزی درسی، ۷، ۲۵، ۸۰-۶۵.

شهینی ثیلاق، منیجه، مجیدی، رضا، حقیقی، جمال، (۱۳۹۱)، رابطه علی هوش کلی و هوش هیجانی با عملکرد تحصیلی یا میانجی گری اضطراب امتحان و سازگاری در دانش آموزان سال اول دبیرستان های دولتی شهرستان بروجرد، مجله مطالعات آموزش و یادگیری (علوم اجتماعی و انسانی سابق دانشگاه شیراز)، ۴، ۱، ۷۵-۱۰۴.

کارشکی، حسین، امین یزدی، سیدامیر و اختراعی طوسی، غلام حیدر، (۱۳۹۰)، مقایسه اثربخشی آموزش هوش هیجانی و راهبردهای یادگیری در کاهش اضطراب امتحان دانش پژوهان، مجله پژوهش نامه مبانی تعلیم و تربیت، ۱۱۸-۱۰۵.

لشکری پور، کبری، بخشانی، نورمحمد و سلیمانی، محمدجواد، (۱۳۸۵)، بررسی ارتباط بین اضطراب امتحان با عملکرد تحصیلی در دانش آموزان مقطع راهنمایی شهر زاهدان در سال ۱۳۸۴، طبیب شرق، ۶، ۱۴، ۲۵۹-۲۵۳.

موسوی، معصومه، حق شناس، حسن، علیشاهی، محمد جواد، نجمی، سید بدرالدین، (۱۳۸۷)، اضطراب امتحان و برخی از عوامل فردی - اجتماعی مرتبط با آن در دانش آموزان دبیرستانی شهر شیراز، مجله تحقیقات علوم رفتاری، ۶، ۱، ۲۴-۱۷.

معدلی، زهرا و غضنفری حسام آبادی، مهرخ، (۱۳۸۴)، بررسی میزان اضطراب امتحان دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی حضرت فاطمه (س) بهار ۱۳۸۳، گام های توسعه در آموزش پزشکی، مجله مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، ۱، ۲، ۶۳-۵۷.

مهرابی زاده هنرمند، مهنار، ابوالقاسمی، عباس، نجاریان، بهمن، شکرکن، حسین، (۱۳۷۹)، بررسی میزان همه گیر شناسی اضطراب امتحان بر رابطه خود کارآمدی و جایگاه مهار آن با توجه به متغیر

هوش، مجله علوم تربیتی و روان شناسی دانشگاه شهید چمران اهواز، ۳، ۷، شماره ۱ و ۲: ۷۵-۵۵.

وکیلی، رقیه، غلامعلی لواسانی، مسعود، حجازی، باقر و اژه ای، جواد، (۱۳۸۹)، راهبردهای یادگیری، جهت گیری های هدفی و اضطراب امتحان در دانش پژوهان نابینا، مجله پژوهش در حیطه کودکان استثنایی، ۱۰، ۱، ۲۹-۳۶.

ب- منابع انگلیسی

Gohm, C.L. (2003). Mood regulation and emotional intelligence: Individual differences. *Journal of Personality and Social Psychology*. 84, 3, 594-607.

Hong, E. (1998). Different stability of individual differences in state and trait test anxiety, learning and individual differences, 10, 1, 51 – 66.

Mayer, J.D.& Salovey, P. (1995). Emotional intelligence and the construction and regulation of feelings. *Applied and Preventive Psychology*, 4, 3, 197-208.

Mayer, j; Dipalo, M; salovey, P. (1999). Perceiving affective content in ambiguous visual stimuli: A component of emotional Intelligence, *Journal of personality Assessment*, 54, 772-781.

Pellitteri, J. (2002). The relationship between emotional intelligence and ego defense mechanism. *The Journal of Psychology*, 136, 2, 182-194.

Salovey, P; Mayer, J.E. (2000). Emotional Intelligence, cognition and personality, 9, 185- 211.

Slaski, M. , Cartwright, S. (2003). Emotional Intelligence training and its implications for stress, health and performance. *Journal of Stress and Helth*, 19, 233-239.

Sarason, S., & Mandler, G. (1952). Some Correlates of test anxiety. *Journal of Abnormal and Social Psychology*, 47, 810-817.

Sarason, I. G. (1980). Introduction to the study of text anxiety. In *Test Anxiety: Theory, Research, and Applications*. New Jeresy: Lawrence Erlbaum: 3-14.

Trinidad, D.R. , Jonson, A. (2002). The association between emotional intelligence and early adolescent tobacco and alchol use. *Journal of personality and Individual Differences*, 32: 95-105.